

Endelig - Inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nummer: 06.012

Saksnummer: 2006/4625

Arkivnr: 472

Informasjon om virksomheten

Navn: Forus gjenvinningsstasjon	Organisasjonsnr.: 934 88 576
Adresse: Postboks 8134, 4069 Stavanger	Telefon/e-post: 51 90 85 00
Besøksadresse: Forusbeen, 4313 Sandnes	Anleggsnr.:
Kommune/kommunenr.: Sandnes/1102	Bransjenr. (NACE-kode):

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Tor Morten Hope Ruth Bore Hansen	Fra fylkesmannen: Sigmund Hatløy Margareta Skog
Kontrolldato: 24.04.2006	

Rapportens innhold

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.

Følgende hovedtema ble kontrollert: *Driften av mottaket, rutiner, håndtering av farlig avfall, lagring, deklarerer, viderelevering.*

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket totalt 2 avvik* og ingen anmerkninger*, under kontrollen. Funnene er beskrevet fra side 5 og utover.

* Definisjon av avvik og anmerkninger og er gitt på side 3.

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen pålegger virksomheten å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene når det gjelder avvikene. Pålegget er hjemlet i forurensningsloven § 49. Frist for skriftlig tilbakemelding er: **15. september 2006**

Dersom fylkesmannen ikke mottar den skriftlige tilbakemeldingen innen fristen som er fastsatt, har vi mulighet for å fatte vedtak om tvangsmulkt. Eventuelt vedtak om tvangsmulkt vil bli forhåndsvarslet.

Godkjent dato:

Utarbeidet dato:

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Margareta Skog
senioringeniør

Definisjon på avvik og anmerkninger

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Håndtering av farlig avfall

Farlig avfall inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier. Det kan ikke håndteres sammen med forbruksavfall fordi det kan medføre alvorlige forurensninger eller fare for skade på mennesker eller dyr.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) har i kapittel 11 regler for farlig avfall. Her er det regler for forsvarlig oppbevaring m.v av farlig avfall (§11-5), krav om tillatelse (§§11-6 § 11-7), leveringsplikt (§11-8), deklarerer (§11-12) og kontroll (§ 11-15.)

Private mottak og mellomlager for farlig avfall må ha egen tillatelse fra fylkesmannen, jf. avfallsforskriften §11-6. Deres anlegg faller inn under gruppen kommunale/interkommunale mottaksanlegg for farlig avfall og reguleres gjennom vedlegg 2 i avfallsforskriftens kapittel 11, (standardiserte krav), jf. avfallsforskriften §11-7e.

Alle kommuner har ansvar for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall fra husholdninger og virksomheter med mindre mengder farlig avfall i kommunen. Plikten er begrenset til mottak av inntil 400 kg farlig avfall totalt pr. år pr. avfallsbesitter.

Årets kontrollaksjon

Kontrollen har fokus på enkelte utvalgte avfallstyper som kan inneholde prioriterte miljøgifter:

- PCB i bygningsmaterialer som isolerglass, mørtel og fuger
- Krom/arsen- og kreosotimpregnert trevirke
- Bromerte flammehemmere (BFH) bl.a. i isolasjonsmateriale som EPS (isopor og lignende plast), XPS (byggeskum) og cellegummi (rørisolasjon). BFH finnes også i EE- avfall.

Trevirke som er impregnert med krom, arsen eller kreosot er farlig avfall. Kobberimpregnert trevirke av nyere dato er ikke farlig avfall. Avfallsmottak må derfor etterspørre informasjon om trevirket slik at krom/arsen- og kreosotimpregnert trevirke blir håndtert adskilt fra annet trevirke. Dersom en er i tvil om innholdet i gammelt og nytt trevirke må trevirket håndteres som farlig avfall.

Isolerglassruter som inneholder PCB må sorteres ut og leveres som farlig avfall. Er en i tvil behandles rutene som farlig avfall. PCB-holdige kondensatorer som er fjernet fra lysarmatur må håndteres som farlig avfall. PCB-holdig lysarmatur leveres sammen med annet EE-avfall, forutsatt at kondensatorene er uskadet.

Isolasjonsmaterialer med **bromerte flammehemmere** (BHF) er en ny farlig avfallstype (2004) som mottakene må være oppmerksom på. Denne avfallstypen kan bli levert sammen med annet bygg- og rivningsmateriale. Cellegummi kan inneholde betydelig mengde BHF, og er en type isolasjonsmateriale som lett kan sorteres ut som en egen fraksjon.

Elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) er ikke farlig avfall før det håndteres i særskilte mottaks- og behandlingsanlegg der de ulike komponentene med helse- og miljøskadelig stoffer tas ut.

Flytende farlig avfall må kun håndteres på steder der spill kan samles opp, dvs. underlaget må være tett, og sluker i gulv og uteplasser må enten være uten avløp eller må kunne stenges straks uhell oppstår.

Emballasje forurenset av farlig avfall skal håndteres som farlig avfall.

Alle mottaksanlegg må ha en **oversikt** over mottatte og videreleverte mengder farlig avfall. En slik journal må inneholde informasjon om typer, mengder og opprinnelse for mottatt farlig avfall.

Virksomheter har selv ansvar for å **deklarere** sitt farlige avfall på deklarasjonsskjemaet til SFT/Norsas. Dette gjelder også når mindre virksomheter leverer farlig avfall til et (inter)kommunalt mottak. Ved mottak av farlig avfall fra husholdninger er kommunen ansvarlig for deklarasjonen.

EAL-kodene er grunnlag for sammenstilling av avfallsstatistikker i Norge og EU. Følgelig understrekes viktigheten av at deklarasjonsskjemaene utfylles med korrekte EAL-koder.

Vi presiserer at også impregnert trevirke og PCB-holdige vinduer skal deklarerer på SFT/Norsas-skjemaet, og at det også her skal fremgå hvem som er avfallsprodusent. Kun ved direkte eksport av farlig avfall fra avfallsprodusent skal farlig avfall ikke deklarerer på dette skjemaet. All eksport av farlig avfall krever tillatelse fra Statens forurensningstilsyn. Vi gjør spesielt oppmerksom på at når REKOM som avfallsmegler eksporterer impregnert trevirke (til Sverige) skjer dette på eksporttillatelsen til REKOM. Derfor trenger den enkelte kommune eller interkommunale selskap ikke egen tillatelse til denne eksporten.

Innimellom er det behov for å ta ut statistikk som viser hva utvalgte kommuner (mottaksanlegg) har innlevert av farlig avfall. Forutsetningen for at dette skal kunne gjøres er at den som deklarerer er nøye med å registrere aktuelt kommunenummer i deklarasjonsskjemaene.

På hvert mottaksanlegg må det finnes en (kortfattet) **skriftlig instruks** (prosedyre) som sikrer riktig sortering, merking, lagring og journalarbeid ved mottak og viderelevering. Instruksen må være godt kjent og lett tilgjengelig for alle som befatter seg med håndteringen av avfallet, jf. kravene i internkontrollforskriften. Instruksen må også omfatte tiltak ved uhell, på de anlegg som selv deklarerer avfallet må instruksen vise hvilke EAL-koder og avfallsstoffnummer som skal brukes, etc.

Avvik og anmerkninger ved kontrollen

Avvik 1: Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i henhold til krav

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11, farlig avfall § 11-7e, jf. vedlegg 2.*

Grunnlag for avviket:

- Journalføringen er ikke tilfredsstillende, jf. vedlegg 2 punkt 9.
- Utilfredsstillende håndtering og lagring av farlig avfall, jf. avfallsforskriften § 11-5, og vedlegg 2 punkt 6 og 7
- Ikke tilfredsstillende merking av farlig avfall, jf. vedlegg 2 punkt 6.2.

Kommentarer:

Farlig avfall hentes av Veolia Miljø (tidligere Onyx Industriservice), som har avtale med IVAR IKS. Da fylles det ut et skjema, som IVAR har utarbeidet, og som gjenvinningsstasjonen signerer. Kopi av kvitteringene er eneste form for journalføring ved mottaket på Forus. På kvitteringene er imidlertid ofte flere avfallstyper/-grupper slått sammen og da vises det ikke hvor mye som er levert av hver type farlig avfall. Det er Veolia Miljø som, på vegne av IVAR IKS, deklarerer farlig avfall fra husholdningene, dvs. fyller ut Norsas/SFT's deklarasjonsskjema for farlig avfall, jf. 5. avsnitt på side 4 i denne rapport.

Når det gjelder utilfredsstillende lagring og merking av farlig avfall, viser vi til Bilde 2 og Bilde 4 i Vedlegg 1, "Bilder tatt under kontroll ved Forus gjenvinningsstasjon 24.04.2006".

Gulvsluk som fører til oljeutskiller mangler stengeordning til bruk ved større spill og uhell.

Avvik 2: Virksomhetens internkontroll har mangler

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd punkt 1-8.*

Grunnlaget for avviket:

- Virksomheten har mangelfull rutine for journalføring, merking og lagring av PCB-holdige vinduer, jf. internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7.
- Virksomheten har ikke gjennomført risikovurdering av anlegget, § 5, andre ledd, punkt 6.
- Beredskapen ved uhell er mangelfull, jf. internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7.

Kommentarer:

Intern opplæring og erfaringsutveksling i IVAR-systemet er mangelfull. F.eks brukes ikke IVAR sitt kvitteringssystem for viderelevert farlig avfall slik som kvitteringsskjemaet anviser.

Virksomheten har ikke gode nok rutiner for å hindre at det som beskrives under avvik 1 (ovenfor) oppstår, jf. Vedlegg 1, "Bilder tatt under kontroll ved Forus gjenvinningsstasjon 24.04.2006".

Bedriften mangler risikovurdering av dette anlegget, med planer for risikoreduserende tiltak.

Andre forhold:

- Vi viser til informasjon på side 3 og 4.
- Den store pågangen av folk som vil levere avfall til Forus gjenvinningsstasjon, viser at det er stort behov for en gjenvinningsstasjon som ligger så sentralt plassert. Etter kort tids drift har det oppstått store kapasitetsproblemer ved anlegget enkelte dager.

IVAR IKS, med aktuelle medlemskommuner, forventes å iverksette tiltak som forbedrer kapasiteten til gjenvinningsstasjonene i sitt nedslagsfelt. Vi har her spesielt sett på farlig avfall, jf. avfallsforskriften § 11-10. Det kan imidlertid synes som om problemet er generelt. Tilgjengelighet for publikum er ikke begrenset av avstanden til anleggene alene, men også potensiell ventetid for å få levert avfallet. Slik vi ser det trenges det således flere gjenvinningsstasjoner på sentrale punkt på Nord-Jæren, i tillegg til utvidede åpningstider til eksisterende anlegg.